

ПЛАГІАТ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЗАЛУЧЕННЯ ЛЮДИНИ ДО ЕКРАННОГО ПРОСТОРУ

Мищенко

Марина Олексіївна

кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник
відділу світової культури та
міжнародних культурних зв'язків
Інституту культурології
Національної академії
мистецтв України

Мищенко

Марина Алексеевна

кандидат юридических наук,
старший научный сотрудник
отдела мировой культуры и
международных связей
Института культурологии
Национальной академии искусств
Украины

Maryna Mishchenko

Ph.D. in Law, Senior Researcher,
Department of World Culture and
International Cultural Affairs,
Institute of Culturology,
National Academy of Arts
of Ukraine

Анотація. У статті досліджено культурологічні аспекти плагіату як невід'ємної складової процесу залучення людства до екранного простору.

Наведено аргументи стосовно того, що технологічний прогрес та активне використання людством досягнень сучасної техніки, котрій притаманна така конструктивна особливість як екран або монітор, може мати як позитивний, так і негативний вплив на культуру та творчість.

Визначено поняття плагіату у сфері культури та мистецтва, а також взаємозв'язок збільшення його масштабів, його інтенсифікації з надмірним споживанням сучасним людством екранної продукції.

Ключові слова: плагіат, екран, екранний простір, екранний продукт, культура екрану.

Постановка проблеми. Більшість людей у сучасному світі має можливість долучитись до різноманітних матеріалізованих проявів науково-технічного прогресу — апаратури, зокрема телевізорів, мобільних телефонів, планшетів, персональних комп'ютерів, ноутбуків, засобів зв'язку тощо. Більшості з них притаманна важлива конструктивна особливість — наявність визначеного поля для продукування на його тлі візуальних образів — екран або монітор. У цьому контексті важливо дослідити рівень корисності впливу цього масштабного образного потоку не лише на психоемоційну, інтелектуальну сфери людини, але й процес її творчих пошуків та його результати.

На разі автори не обмежені лише друкованими засобами масової інформації, вони можуть використовувати для оприявлення результатів своєї творчості також широкі можливості глобальної мережі Internet, сучасного телебачення. З одного боку, така доступність є корисною для кінцевого “споживача” авторського культурного продукту, оскільки сприяє його інтелектуальному збагаченню, самоосвіті, стимулює творчий розвиток, з іншого, може зашкодити автору, зокрема виявитися в такій поширеній нині формі порушення його авторських прав, як плагіат.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Юридичні аспекти плагіату, зокрема визначення його поняття, видів та форм вираження, власне санкцій за виявлені та доведені в судовому порядку факти плагіату в різних сферах суспільного життя, неодноразово ставали об'єктом вивчення багатьох до-

слідників, зокрема В. С. Зеленецького, Т. В. Коваленко, О. О. Мазіної, О. В. Піхурець, В. С. Петренка, І. В. Порало, І. В. Романової, Г. О. Ульянової, О. І. Харитонової, Р. Б. Шишки, О. О. Штефан та інших.

Посилення боротьби з плагіатом у сфері науки та вищої освіти, і, як наслідок, суттєве підвищення вимог щодо його відсутності в наукових працях, особливо тих, які були виконані на здобуття наукових ступенів кандидата або доктора наук, значно активізувало означену проблематику. Ці питання досліджували, зокрема І. І. Брус, С. А. Дикань, К. В. Ковальчук, Ю. А. Коцюк, Л. А. Лупаренко, В. В. Побіженко, І. А. Побіженко, А. М. Сингаївська.

Разом із цим передумови виникнення плагіату у культурно-мистецькій сфері, а особливо вплив екранного мистецтва на плагіат як явище, рівень його поширеності, досліджувалися на досить незначному, фрагментарному рівні. Науковці не робили спроб пов'язати плагіат у культурі та мистецтві з рівнем залучення людини (у даному випадку плагіатора, тобто особи, яка є автором твору, що містить плагіат) до екранного простору та її залежності від візуальних складових цього простору.

Враховуючи все вищевказане, *метою статті* є дослідження взаємозв'язку та взаємозалежності між плагіатом та процесом активного залучення людства до екранного простору.

Виклад основного матеріалу дослідження. Першочергово варто з'ясувати особливості понятійного апарату даного дослідження, зокрема визначення таких понять, як “плагіат”, “екран”, “екранний простір”, враховуючи специфіку саме культурно-мистецької сфери.

Юридичне розуміння поняття плагіату сформульовано у Законі України “Про авторське право і суміжні права” від 23 грудня 1993 року як оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору — ст. 50 [2].

У тексті Закону України “Про вищу освіту” від 1 липня 2014 року (редакція від 5 вересня 2017 року) окремо не визначено поняття “плагіат”, однак у ст. 69 законодавцем фактично виділено окремий його підвид — академічний плагіат, як “оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених

творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства”.

Як бачимо, логіка побудови даного визначення цілком відповідає вищезазначеному законодавчому визначенню поняття плагіату, а саме містить набір базових ознак, таких як вказівка на вид об'єкта інтелектуальної власності, його приналежність, форму прояву плагіату.

Глумачні словники подають декілька визначень плагіату, зокрема трактують його як привласнення авторства на чужий твір науки, літератури, мистецтва або на чуже відкриття, винахід чи раціоналізаторську пропозицію, а також використання у своїх працях чужого твору без посилання на автора; як твори, написані одними особами, але надруковані іншими під власними прізвищами без змін чи з певної переробки, повністю або частково [13].

Викликає інтерес визначення плагіату через сукупність його складових, а саме: усі твори, які дозволено законом і автором вільно використовувати, однак використовуються вони без зазначення імені автора й джерела запозичення [7, 129]. Визначають його також і в досить вузькому значенні, на нашу думку, як викрадення чужого результату інтелектуальної творчості [8].

Досліджуючи історичний розвиток та сучасний стан плагіату, І.В.Романова зауважила, що плагіат є багатовимірним явищем, а тому його варто розглядати в культурологічному аспекті як привласнення чужого тексту в широкому, культурологічному ключі [9, 271].

Отже, під плагіатом у правовому сенсі цього поняття варто розуміти всі можливі форми свідомого привласнення авторства на будь-який чужий твір мистецтва, літератури або науки, якому надано *матеріалізованої форми*, з його подальшим обов'язковим оприлюдненням. Ідеться саме про твори, яким надано матеріалізованої форми, адже важко довести авторство, утім, як і сам факт плагіату, стосовно думок, ідей, висловлювань, яким не було надано відповідної форми з можливістю ідентифікувати авторську приналежність. Адже на практиці трапляються ситуації, коли майже у той самий час, у різних, жодним чином не пов'язаних між собою людей (авторів, творців) формуються подібні за змістом наукові твердження, теорії, сюжети для літературних творів, сценарії для кінофільмів, програмне забезпечення тощо. Означені випадки позбавлені головної, на мою думку, скла-

дової плагіату — *умисного, усвідомленого й демонстративного* присвоєння авторства на об'єкт інтелектуальної власності.

Випадки, коли відбулося запозичення, крадіжка чужих ідей, думок, висловлювань хоч у загальному вигляді й називають плагіатом, однак у правовому сенсі воно не карається законом. Плагіатор може нести відповідальність тільки в тому випадку, якщо зовнішня форма вираження ним цих думок чи ідей була повністю ідентичною або дуже подібною до авторської.

Плагіат можна одночасно розглядати як складне негативне суспільне явище, а також як форму протиправної поведінки — посягання на чуже право інтелектуальної власності. Проте науковці досить часто змістовне наповнення означеного поняття коригують відповідно до особливостей тієї сфери, де виявляють плагіат.

Враховуючи все вищезазначене варто наголосити, що на даний час неможливо сформулювати таке визначення плагіату, яке було б універсальним і могло б однаково ефективно використовуватися одночасно в правознавстві та культурології.

У науці розроблено багато класифікацій плагіату за різними критеріями. Так, у своєму дисертаційному дослідженні Г. О. Ульянова виокремила плагіат в авторському праві, промисловий плагіат, плагіат у науковій сфері, плагіат у роботах учнів та студентів та плагіат у засобах масової інформації [13, 2]. Тобто, наведена класифікація, імовірно за все, була розроблена залежно від того, у якій сфері має місце плагіат. Також авторка запропонувала обрати як самостійний критерій для класифікації плагіату мету, яку бажає досягти плагіатор — некомерційний плагіат (науковий, літературний) та комерційний (промисловий) плагіат [13, 152–153].

Разом з цим окремі автори в різний час обґрунтовували необхідність класифікувати плагіат також і за іншими критеріями. Зокрема, В. С. Петренко класифікував плагіат *залежно від наявності умислу* на його вчинення — на навмисний та ненавмисний (з його розподілом на підсвідомий, випадковий і тиражований плагіат); *за формою вираження* — точне копіювання твору або його частини без внесення будь-яких змін; повтор ідейної основи твору, яка складає його цінність; оприлюднення об'єкта авторської роботи, зміст якої містить частину або весь матеріал іншого (-их) авторів у мовній, лексичній, технологічній інтерпретації [7,

128–131]. В. С. Зеленецький виділив два види плагіату — інтелектуальний та механічний [3, 30]. На думку Л. А. Лупаренко, варто класифікувати плагіат в освіті та науці на такі види: текстовий плагіат, плагіат програмних кодів та плагіат в нетекстових джерелах [6, 153–154].

Таким чином, фахівці класифікують плагіат за різними критеріями, однак базовими з них слід уважати форму вираження, сферу прояву, особливості суб'єкта, мету та спосіб його вчинення.

Що ж до визначення поняття “екран”, то це слово також розглядається в декількох значеннях. Зокрема, як “поверхня, у тому числі різноманітних апаратів (наприклад, телевізора), на якій передають і демонструють зображення (*кіноекран, телеекран* тощо) [1]; пристрій з поверхнею, що відбиває, убирає або перетворює випромінювання різних видів енергії з метою захисту чи використання [11, 459].

Разом із цим екран не завжди сприймають лише як матеріальний об'єкт, складову апаратури, його також трактують у дещо метафоричному сенсі. Досліджуючи тематику, пов'язану з візуалізацією реального в сучасному культурному просторі, Г. Чміль та Н. Корабльова визначили екран у досить широкому сенсі як картину світу, спосіб мислення, образ людини, форму об'єктивації соціально-культурного досвіду [14, 76].

На думку А. Скорик, у контексті дослідження знакової текстури екранного мистецтва, екран виступає мистецьким дзеркалом культури, текстом мислення, культурологічного досвіду [10, 121–122].

Уважаю, що з огляду на досліджувану проблематику, під екранним простором слід розуміти як безпосередньо існуючий зримий фізичний простір, який охоплює поверхню різноманітної апаратури, що має здатність продукувати й показувати зображення, суб'єкта (-ів), який, взаємодіючи з екраном, сприймає оприявлені на ньому візуальні утворення, а також і той віртуальний простір, уявний світ з різноманітними образами, символами, знаками, їх поєднанням, що формується у свідомості кожного конкретного споглядача.

У сучасному світі важко відшукати людину, яка б жодного разу у своєму житті не ставала споживачем того чи іншого екранного продукту, будь то художній фільм, ток-шоу чи комп'ютерна гра.

Технічний прогрес активно сприяє тому, що більшість сучасної апаратури має екран, на який безпосередньо й відбувається продукування образ-

ної інформації. Потенційно сукупність таких образів хоч і може мати досить високу пізнавальну здатність, являти загальні нові знання в різних галузях науки, знайомити з надбаннями мистецької сфери, разом із цим може нести в собі й певні небезпеки, а саме ряд “спокус”, здатних зруйнувати хитку межу між реальним та вигаданим віртуальним життям.

Уважаємо, що рівень розвитку інтелекту, індивідуальні психологічні та моральні якості кожної окремо взятої людини також впливають на ступінь залучення її до простору екрану, суб’єктивну оцінку якісної складової екранного продукту, і відповідно, власне ставлення до творчості й можливих зазіхань на чужу інтелектуальну власність.

Широка доступність екранних продуктів навіть на підсвідомому рівні має здатність провокувати потенційних авторів на несвідомий плагіат. Цьому сприяє сукупність таких факторів:

1. *Рівень індивідуальної психологічної стійкості особи щодо сторонніх впливів.* Не обов’язково бути фахівцем у галузі психології та психіатрії, щоб усвідомити, що людина, піддатлива до навіювання, яка легко сприймає побачені раніше образи, почуті думки, поступово втрачаючи орієнтири у швидкоплинному інформаційному потоці та здатність до критичного мислення, може, навіть не усвідомлюючи цього, у майбутньому з легкістю видавати їх за власні.

2. *Суб’єктивне ставлення до правового інституту інтелектуальної власності, широковідомих випадків порушення чужих авторських прав іншими особами.* Це означає, що людина, яка вважає цілком нормальною ситуацію, коли інші запозичують чужі результати інтелектуальної праці (для прикладу, копіюють програмне забезпечення без спеціальної ліцензії виробника, відео- та фотопродукцію у просторі мережі Internet без дозволу на це її автора тощо) з більшою імовірністю може вдатися до плагіату, ніж той, хто засуджує таку поведінку.

3. *Ступінь емоційної залежності людини від екранної культури та її “продуктів”.* Уже давно встановлено, що чим більше людина проводить часу перед екраном або монітором, тим більше її затягує до екранного простору, вона поступово втрачає власне “обличчя”, губиться у цьому віртуальному світі. Навіть знайдено найменування для таких форм залежностей. Зокрема, у медицині нав’язливе прагнення до застосування інтернету, його надмірне використання та проведення великої кількості часу в мережі називають інтернет-адикцією

(інтернет-залежністю) [4]. Для залежності від телебачення у літературі та засобах масової інформації часто використовують термін “телеманія”.

4. *Високий рівень поширеності так званого інтернет-піратства, як форми порушення авторського права і (або) суміжних прав.* Об’єктами для зазіхань за такого порушення авторських прав найчастіше виступають комп’ютерні програми або бази даних, музичні твори, відео-матеріали, книжкова продукція, фотографічні зображення, які, потрапивши до рук третьої особи, публікуються для вільного, у окремих випадках за певними винятками (зокрема, розміщення у “закритих” групах на інтернет-форумах або у соціальних мережах лише для обмеженого кола зареєстрованих користувачів), доступу всіх зацікавлених осіб у мережі Internet без попереднього узгодження таких дій з автором. Таке розміщення може мати як економічну складову — мету наживи, так і здійснюватися безоплатно, з інших особистих мотивів.

Безумовно вплив екранного мистецтва та його образів на людське сприйняття дійсності, її діяльність є колосальним, однак не можна однозначно визначити коефіцієнт корисності такого впливу. У цьому сенсі, досліджуючи сучасну екранну культуру та вплив на суспільну свідомість медіа-продукції на українському телебаченні, А. І. Колодко цілком слушно наголошував на тому, що розвиток такого типу культури приводить до значних змін у загальному культурному середовищі як позитивного, так і негативного спрямування [5, 466].

Реальні ситуації дозволяють дійти висновків, що вплив екранного простору на людину може бути як корисним (наприклад, телевізійні передачі, які спрямовані на освіту й навчання різних вікових груп людей; програми з пошуку талантів у різних жанрах мистецтва; трансляції різноманітних культурно-мистецьких заходів; інтерактивні курси, метою яких є самоосвіта тощо), так і доволі негативним, навіть “токсичним” (наприклад, комп’ютерні ігри, які пропагують культ насильства, жорстокості; телевізійні фільми та передачі, які романтизують спосіб життя засуджених осіб, злочинців, що ведуть антисоціальний спосіб життя, нівелюють загальноприйняті норми моралі, поведінки в соціумі, зловживають забороненими речовинами — алкоголь, наркотики тощо).

Проведене дослідження дозволило дійти таких **висновків:**

- варто більше уваги приділяти дослідженню не лише юридичних, а й культурологічних аспектів поняття плагіату, зокрема розробленню його визначення власне для потреб і з урахуванням особливостей культурно-мистецької сфери. Це обумовлено тим, що більшість з проаналізованих наукових класифікацій плагіату не містить такий окремий його підвид;

- вплив екранного простору на таке складне й багатогранне явище, як плагіат, можна назвати неоднозначним, оскільки, з одного боку, він ілюструє прояви демократії, плюралізм суспільної думки,

доступність екранних продуктів, тобто є позитивним. З іншого, таке різноманіття може мати й негативний вплив на творчість в усіх її можливих проявах, зокрема може призводити до порушення авторських прав, а тому потребує вжиття принаймні базових загально-превентивних заходів — популяризації серед зацікавленої аудиторії наявних юридичних засобів для їх захисту;

- індивідуальні морально-психологічні якості кожної окремо взятої людини та рівень її захоплення культурою екрану можуть впливати на ступінь проявів підсвідомого плагіату в її творчому доробку.

Література / References:

1. Екран. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki> (дата звернення: 18.04.2018).
2. Закон України “Про авторське право і суміжні права” № 3792-ХІІ від 23 грудня 1993 року. — URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/page> (дата звернення: 18.04.2018).
3. *Зеленецький В. С.* Проблемы борьбы с “теневой наукой” в современном правоведении Украины: Монография / В.С.Зеленецький. — Харьков: Издательство “ФИНН”, 2011. — 304 с.
4. Інтернет-залежність — це теж хвороба. — URL: <https://www.bsmu.edu.ua/uk/news/digest/5440-internet-zalezhnist> (дата звернення: 18.04.2018).
5. *Колодко А.* Функції екранної культури та вплив на суспільну свідомість інформаційної продукції на українському телебаченні в період незалежності / А. Колодко // Народознавчі зошити. — № 2 (128), 2016. — С. 466–472.
6. *Лупаренко Л. А.* Інструментарій виявлення плагіату в наукових роботах: аналіз програмних рішень / Л. А. Лупаренко // Інформаційні технології і засоби навчання. — 2014. — Том 40. — № 2.
7. *Петренко В. С.* Поняття та види плагіату / В. С. Петренко // Часопис цивілістики. — Вип. 14. — С. 128–131.
8. *Побіженко В. В., Побіженко І. А.* Плагіат, як чинник зниження якості освіти / В. В. Побіженко, І. А. Побіженко // Системи обробки інформації. — 2011. — Випуск 8 (98). — С. 310–313.
9. *Романова І. В.* Явище плагіату: історія та сьогодні / І. В. Романова // Зовнішня торгівля: право, економіка, фінанси. — №3, 2012. — С. 267–272.
10. *Скорик А. Я.* Знакова текстура екранного мистецтва / А. Я. Скорик // Культура і сучасність. Мистецтвознавство. — № 2, 2014. — С. 120–126.
11. Словник української мови: в 11 томах. — Том 2, 1971. — С. 459.
12. Словник української мови: в 11 томах. — Том 6, 1975. — С. 557.
13. *Ульянова Г. О.* Методологічні проблеми цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності від плагіату: дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.03 / Ульянова Галина Олександрівна. — Одеса, 2015. — 433 с.
14. *Чміль Г., Корабльова Н.* Візуалізація реального в сучасному культурному просторі: Монографія / Г. Чміль, Н. Корабльова. — К.: Ін-т культурології, НАМУ, 2013. — 256 с.

1. Екран. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki> (Last accessed: 18.04.2018).
2. Закон Ukrainy “Pro avtorske pravo i sumizhni prava” № 3792-ХІІ від 23 грудня 1993 року. — URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/page> (Last accessed: 18.04.2018).
3. *Zelenetskyi V. S.* Problemy borby s “tenevoi naukoii” v sovremennom pravovedenii Ukrainy: Monohrafiya / V. S. Zelenetskyi. — Kharkov: Yzdatelstvo “FYNN”, 2011. — 304 s.
4. Internet-zalezhnist — tse tezh khvoroba. — URL: <https://www.bsmu.edu.ua/uk/news/digest/5440-internet-zalezhnistse-tezh-hvoroba> (Last accessed: 18.04.2018).
5. *Kolodko A.* Funktsii ekrannoi kultury ta vplyv na suspilnu svidomist informatsiinoi produktsii na ukrainskomu telebachenni v period nezalezhnosti / A. Kolodko // Narodoznavchi zoshyty. — № 2 (128), 2016. — S. 466–472.
6. *Luparenko L. A.* Instrumentarii vyavlennia plahiatu v naukovykh robotakh: analiz prohramnykh rishen / L. A. Luparenko // Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia. — 2014. — Tom 40. — № 2.
7. *Petrenko V. S.* Poniattia ta vydy plahiatu / V. S. Petrenko // Chasopys tsyvilistyky. — Vyp. 14. — S. 128–131.
8. *Pobizhenko V. V., Pobizhenko I. A.* Plahiat, yak chynnyk znyzhennia yakosti osvity / V. V. Pobizhenko, I. A. Pobizhenko // Systemy obrobky informatsii. — 2011. — Vypusk 8 (98). — S. 310–313.
9. *Romanova I. V.* Yavyshche plahiatu: istoriia ta sohodennia / I. V. Romanova // Zovnishnia torhivlia: pravo, ekonomika, finansy. — №3, 2012. — S. 267–272.
10. *Skoryk A. Ia.* Znakova tekstura ekrannoho mystetstva / A. Ia. Skoryk // Kultura i suchasnist. Mystetstvoznavstvo. — № 2, 2014. — S. 120–126.
11. Slovnyk ukrainskoi movy: v 11 tomakh. — Tom 2, 1971. — S. 459.
12. Slovnyk ukrainskoi movy: v 11 tomakh. — Tom 6, 1975. — S. 557.
13. *Ulianova H. O.* Metodolohichni problemy tsyvilno-pravovoho zakhystu prav intelektualnoi vlasnosti vid plahiatu: dys. ...kand. yuryd. nauk: 12.00.03 / Ulianova Halyna Oleksiivna. — Odesa, 2015. — 433 s.
14. *Chmil H., Korablova N.* Vizualizatsiia realnoho v suchasnomu kulturnomu prostori: Monohrafiya / H. Chmil, N. Korablova. — K.: In-t kulturolohii, NAMU, 2013. — 256 s.

Мищенко Марина Алексеевна

Плагиат как неотъемлимая составляющая вовлечения человека в экранное пространство

Аннотация. В статье исследованы культурологические аспекты плагиата как неотъемлемой составляющей процесса вовлечения человечества в экранное пространство.

Приведена аргументация относительно того, что технологический прогресс и активное использование человечеством достижений современной техники, которой присуща такая конструктивная особенность как экран либо монитор, может иметь как положительное, так и отрицательное влияние на культуру и творчество.

Определено понятие плагиата в сфере культуры и искусства, взаимосвязь увеличения его масштабов, его интенсификации с чрезмерным потреблением современным человечеством экранной продукции.

Ключевые слова: плагиат, экран, экранное пространство, экранный продукт, культура экрана.

Maryna Mishchenko

Plagiarism as an Independent Constituent of Human Attraction to the Screen Space

Summary. The article represents the investigation of the culturological aspects of plagiarism as the inalienable constituent of the process of involving a man to the screen space.

Arguments for technological progress and the active use of modern technology by mankind, which has such a constructive feature as a screen or monitor, possessing both positive and negative effects on culture and creativity are provided.

In the context of the investigated range of problems, the term "screen space" is to understand as directly existent material space that includes various apparatus able to produce and show an image, and a subject or subjects that perceive these objects, as well as "virtual space" where various images, symbols, signs, their combinations exist.

It is certain that more attention is to spare to the development of the definition of the concept of plagiarism in the field of culture and art. It is conditioned by the fact that the most of analyzed classifications of plagiarism do not contain such a separate subspecies.

Level of intellectual development, individual psychological and moral internals of separate person also influence the degree of one's bringing in to space of screen, personal subjective estimation of the screen product quality, and, accordingly, own attitude toward work and possible trenching upon stranger intellectual property.

Influence of screen space on the sphere of culture and art in the sense of such phenomenon as plagiarism is possible to name ambiguous, as, on the one hand, it illustrates democracy, pluralism of public ideas, variety and availability of screen space products, so it is positive. On the other, such variety can have negative influence that abuts upon violation of copyrights, and that is why requires implementing preventive measures such as popularization of legal facilities for their defense.

Keywords: plagiarism, screen, screen space, screen product, culture.